SİYER

AİHL 10.SINIF

RİSALETİN MEDİNE DÖNEMİ

Hendek Gazvesi

❑ Neler Öğreneceğiz?

- Hendek Gazvesi

Hendek gazvesini ortaya çıkartan sebepler nelerdir?

- Medine'de, 5 yılı Şevval ayında gerçekleşen bu savaş, müdafaa için şehrin çevresine kazılan hendek sebebiyle Hendek Gazvesi adını almıştır.

- Mekkeli müşrikler (Kureyşliler), Hayber Yahudileri, Gatafanlılar, Fezâreliler ve Süleymoğulları gibi birçok grup ve kabileden meydana gelen düşman ordusunu ifade etmek için Kur'an-ı Kerim'de kullanılan «ahzâb» (hizipler, gruplar) tabirinden dolayı Ahzâb Gazvesi olarak da bilinir.

- Müslümanları tamamen ortadan kaldırmayı düşünen Mekkeliler yeni bir saldırı hazırlığı içine girdiler.
- Onlara en büyük destek Yahudilerden geldi. Medine'deki Yahudi önderleri, Mekkelilere ve diğer müşrik Arap kabilelerine heyetler gönderdi.
- Müşrik kabilelerinin katılmasıyla Kureyş, sayısı on iki bine ulaşan bir ordu kurmuş oldu.

- Hz. Peygamber müşriklerin büyük bir orduyla Medine'ye doğru yaklaşmakta olduğunu haber aldı.
- Düşmana karşı izlenecek savaş stratejisi hakkında sahabileri ile istişarede bulundu ve büyük bir ordu karşısında şehri savunma fikri ağırlık kazandı.

- Şehrin özellikle üç tarafı birbirine girmiş kale gibi binalar, sık ağaçlıklı bahçeler ve bunları birbirinden ayıran çitler ve alçak duvarlarla çevrilmişti; ayrıca aradaki yollar çok dardı. Düşmanın bu engelleri aşması çok zordu ve küçük askeri birliklerle bile durdurulması mümkündü.

Şehrin kuzey kısmı süvarilerin saldırısına karşı korumasızdı.

Selman-ı Fârisî, hendekler kazarak şehri düşman saldırılarından korumayı önerdi.

Selmân-ı Farisi

Zâhid bir kişiliğe sahip olan Selmân-ı Fârisî, Resûl-i Ekrem'in övgüsünü kazanmıştır. İlim öğrenmeye düşkünlüğü ve sünnete bağlılığı ile mensubu bulunduğu ashâb-ı suffe arasında önemli bir yer edinmiştir.

Sehl b. Sa’d es-Sâidî anlatıyor:

Hendek’te Resûlullah (s.a.v.) ile beraberdik.
Kendisi hendek kazıyor, biz de toprak taşıyorduk.
Bizi gördüğünde şöyle dedi:
«Allah’ım! Asıl yaşama yeridir âhiret;
sen ensar ve muhacire mağfiret et!»

(Buhârî, Rikâk, 1)

❖ Ebu Süfyan komutasındaki müşrik ordusunu ilk karşılayan daha önce pek aşina olmadıkları hendekler oldu.

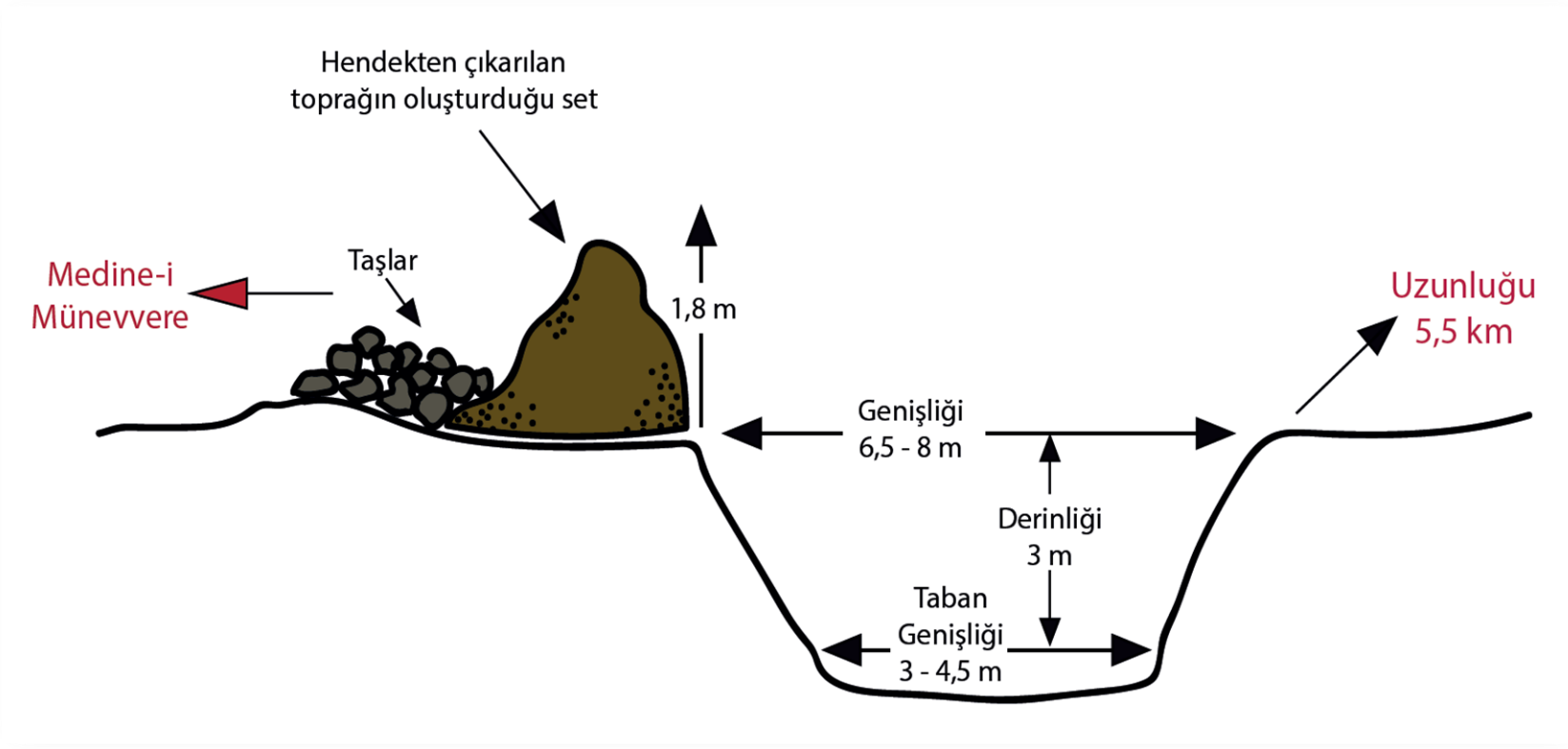

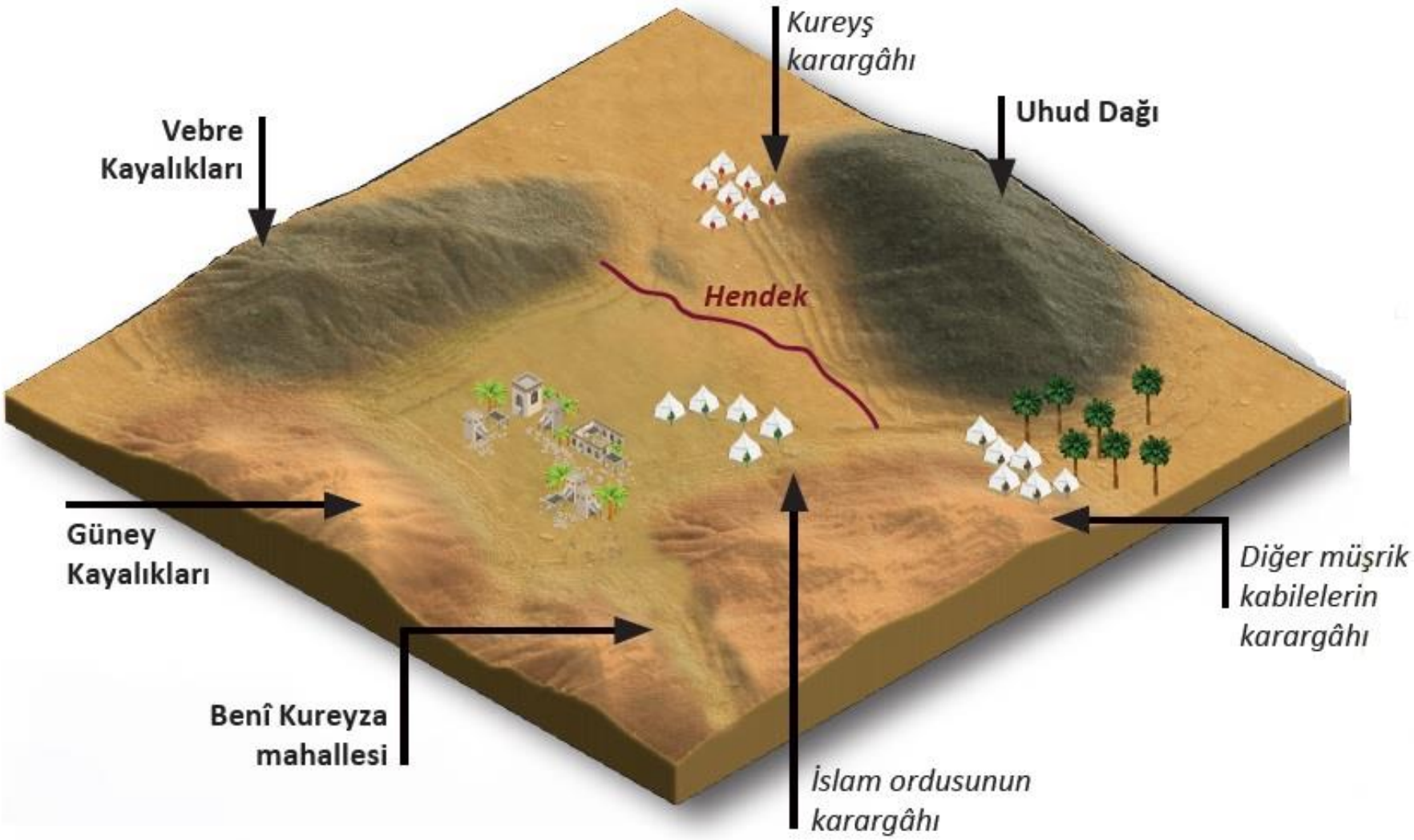
Kureyş karargâhı
Uhud Dağı
Vebre Kayalıkları
Hendek
Güney Kayalıkları
Diğer müşrik kabilelerin karargâhı
Benî Kureyza mahallesi
İslam ordusunun karargâhı

“Onlar size yukarınızdan ve aşağınızdan gelmişlerdi; gözler de dönmüştü, yürekler ağızlara gelmişti; Allah için çeşitli tahminlerde bulunuyordunuz. İşte orada, inananlar denenmiş ve çok şiddetli sarsıntıya uğratılmışlardı.”

(Ahzâb suresi, 10-11.ayetler)

- Mekkeliler, uzun süren bir savaşı hesap edememişlerdi. Gün geçtikçe sabırları ve erzakları azalan müşriklerin ümitleri de tükenmeye başladı.
- Ayrıca hac mevsimi yaklaşmaktaydı. Haram ayda savaşı sürdürmek mümkün görünmüyordu.
- Ebu Süfyan kuşatmayı kaldırmak zorunda kaldı.
- Kureyş ve müttefikleri, İslam'ı ortadan kaldırmaya yönelik bu son teşebbüslerinde de istediklerini elde edemeyip prestijlerini büyük ölçüde yitirdiler.

“Ey inananlar! Allah’ın size olan nimetini anın; üzerinize ordular gelmişti. Biz de onların üzerine rüzgâr ve göremediğiniz ordular göndermiştik. Allah, yaptıklarınızı görüyordu.”

(Ahzâb suresi, 9. ayet)

“Allah, o inkâr edenleri hiçbir fayda elde edemeden öfkeleriyle geri çevirdi. Allah’ın yardımı savaşta müminlere yetti. Allah güçlüdür, mutlak galiptir”

(Ahzâb suresi, 25.ayet)

- İslam tarihinde bir dönüm noktası olan Hendek Gazvesi'nde sadece altı Müslüman şehit oldu; sekiz düşman askeri öldürüldü. Kureyşliler'in Medine'ye yaptıkları saldırılar Hendek Gazvesi'yle son buldu.
- Hz. Peygamber bu gazveden sonra Müslümanlara karşı saldırı hazırlığı içinde olan düşman kuvvetlerine karşı, savunma yerine savaş taktiği uygulamaya koydu.

Hendek Gazvesi sonraki
Müslümanlara da ibret olacak şu gibi
dersler içermektedir:

1

Savaş gibi yönetimle ilgili önemli kararlar Müslümanlar arasında danışmayla (istişare) alınmalıdır.

2

Zafer ve başarı için her türlü maddi tedbire başvurulduktan sonra hayırlı netice Allah'tan beklenmelidir.

3

Bozguncuların, Müslümanların moralini sarsacak ve onları yılgınlığa sevk edecek söylentilerine itibar edilmemelidir.

4

Sıkıntı ve zorluklar karşısında sabır ve sebat gösteren Müslümanlara ilahi yardım ulaşacaktır.

❑ Neler Öğrendik?

- Hendek Gazvesi